دردنجی سنه ۱۵ جمادی الآخر ۱۳۲۳ چهار شنبه ۱۶ اغستوس ۱۹۰۵ نومرو — ۸۰

محل مراجعت :
جمعیتك وغزته‌نك امور اداره وتحریریه‌سی
ایچون پارسده « مشورت » اداره‌سی
Rédaction du Mechveret
4, Place Monge 4, Paris.

آیده ایکی دفعه نشر اولنور

شورای امت

« وأمرهم شوری بینهم »

محل مراجعت :
غزته‌نك امور اداره‌سی ایچون مصر
شعبه‌سی مدیریتی
صندوق البوسته نومرو ۲۵۲ بمصر القاهره

سنه لك آبونه‌سی : ٤٥ غروش

حکومت مشروطه واصلاحات عمومیه طرفدارلرینك واسطهٔ نشریاتیدر

عبد الحمیده آتیلان

بومب

غزته‌مزی مطالعه ایدنلره معلومدرکه بز « آنارشیستلکك » حتی سوقا قنره دوشدن قانلی اختلالرك هیچ برزمان طرفداری اولمدق . او « آنارشیستلکه » که دنیانك اك ناموسلی رؤسای حکومتندن قارنوبی ، ایمپراطورك همسرذی افسری اولدیغی ایچون اوسترپانك ، و علویت اخلاق و سلطنت حسن و آنیله قلوب متحسسه‌نك ملکه‌سی اولان ایمپراطوریچه آلیزه بتی قاتلانه و وحشیانه صورتده اولدیردی . فقط « سلاماق رسمنده » باطلایان بومب ، یکرمی طقوز سنه دنبری تاریخ عالمده مثلی گورلمامش بر تضییق جانگداز آلنده أزیلان فکرمانك شرارهٔ آتشباریدر . کیم و با خصوص وقت صلحده ساکت ، قانع اولەرق تارلاسنده چالیشان ویا مسکنته یقین بر توکله بوغاز ایچینك کنارنده حیاتی بر خیال دورا دور ایچنده گذار ایدن هانکی ترك ، آووجنده بر وولقان اطرافه آتشلر صاچمغی استر ؟

عبد الحمید تخت سلطنتی غصب ایدر ایتمز ساکت ، زمان صلحده کندی حالنده چالشمغی سون بوملته دشمن کسلدی، اعلان حرب ایتدی. ملکك اك منزوی ،الدهجرا کوشه لرینه قدر هجوم ایلدی. وطن اسباب موجودیتنی حاضرلامق ، ملت لازمهٔ حیاتنی تدارك ایتمك ، علمك ، ادبك ترقیسی ،ثروتك تزایدی ، افکار انسانیتك تکملی ، والحاصل یشامق نظام و آسایشه متوقف ومحتاج ایکن عبد الحمید یکرمی طقوز سنه دنبری طقوزساعت کیسه‌یه آسایش بوزی گوسترمدی . آدم اولدیرمك، أو باصمق . قصداً دونما باتیرمق ، مملکت تسایم ایتمك ایشته عبد الحمید دنیایه بونك ایچون گلمش ، تختی بونك ایچون غصب ایتمش . ملت عبد الحمیدك بو اصول حکومتنه — انسان بوزی قیزارمدن سویلیه میور — یکرمی طقوز سنه تحمل ایتدی . خالقك بو حرکتسزلکنی جنایت عد ایدنلر مقدمهٔ حرکتنی ده جنایت عد ایتمه‌ملری لازم گلیر . خالقك بو صبر وتحملی بوسبتون سیبسز دگلدی . القاآت اجنبیه‌دن وباخصوص روسیه‌نك سلاح ایله مداخله سندن توقی ایدیوردی . آکلاشیلیورکه بوگوستریلان مقدمهٔ حرکتك اسبابندن بری‌ده روسیه‌نك اقصای شرقده ، چین ذکر لرنده مشغول ومستغرق اولمسیدر .

أوت ، عبد الحمید خالقك صبر وتحملندن جرأت یاب اولەرق سراسر ممالك عثمانیه‌ده جاسوسلغه عائد بر مؤسسه ، باشلی باشنه بر اداره تشکیل ایتدی . وکلاسنی ، قرناسنی ، سفراسنی ، حیدودلردن ، جاسوسلردن انتخاب ایتدی . بتون ممالکده کل یوم جاسوسلر خبر ویریور ،حیدودلر اوریوردی . بونکله برابر بو مؤسسه‌لر،بوادارەلر، بتون بو جاسوسلر نه بومبی خبرآله‌بیلدیلر ، نه‌بومب آتانی خبرویره بیلدیلر . مثلا : بولغارلرك سلاح تجاوزی استانبول قپولرندن ایشیدیلدیکی زمان تجمع ایدن هیئت وکلا بر برلرینی پادشاهه ژورنال ایدیور ، ماکدونیا دینیلن یرلر آتش ایچنده ینارکن سفرا ، بیلدیزه جاسوسلق ایتمك ایچون . گیجه لری تا بصباح کین و غرض گبی زهرلی ، انتقام گبی اویانیق اولدقلری حالده تلغرافلر چکیور . عبد الحمید دورنده جاسوسلغك سبب اولدیغی تلفات اختلالات داخلیه‌دن حتی محاربه‌دن زیاده‌در . کسمکدن ، اورمقدن خانمان بیقمقدن ، قصداً دونما باتیرمقدن وطنی بر حاله گتیردی که‌قره دکزده اختلال ایدن بر روسیه زرهلیسی قوجه بر دولت عثمانیه‌نك موجودیتنی تهدید ایتدی. هر بری خاندان سلطنتك ، ملتك دشمنی ، وطنك خائنی اولان حمیدیلر بو جنایاته قارشی پادشاهلرینك « نفسندن قورقدیغنی » سویلیورلر . برنفس مضرك بقاسی ایچون برسلطنت فدا ایدن ملت دهادنیایه گلمه مشدر . او خونهٔ وطنه وبالخاصه عبد الحمیده معلوم اولمق لازمگلیرکه قتلدن قورقان قاتللکدن واز گچملیدر . چوجق گوزیاشلری گوللر تشکیل ایدیور ، والده فریادلری گوکلره چیقیور . جمعه سلاملغنده آتیلان بومبك شکلی قانوناً مقبول دگلسه‌ده وطنده آقان گوز یاشلرینه ، دوکولان قانلره ، ایدیلن قتللره نهایت ویرمك ایچون آتیلدیغنده شبهه یوقدر . بومب آتان هر کیم ایسه دور قتال حمیدی‌یه نهایت ویرمك نیتنده بولنان بر فدا کار در . قانوناً بوآدمه قاتل دیمك لازم گلیرسه او حالده بو آدم قتالك قاتلیدر . بومبك هدفنه اصابت ایتمیوبده اطرافنده بر طاقم معصوملرك — عبد الحمیدی محافظه ایدنلر ایچنده معصوم بولنورسه — محوینه جان ودلدن تأسفلر ایده‌رز.

بو وقعهٔ مدهشه‌دن صکره عبد الحمید لافونتك حکایه‌سنده اولدیغی گبی آرسلان پوستنه بورینیور ، قورقنج گورنمك ایستەین بوقورقاق ، ملته قارشو شجاعت عرض ایدیور . مطبوعاتده حریت ، وطن ، جنت ، اوغورسز ، قانبور کلمه‌لرندن تنزه‌ین ، آلنی قلداتان بر آدمك اوکنده رنگی اوچارق قورقاقلره مخصوص بر جسارتله روولورینه صاریلان ، مارسیلیادن استانبوله گیرن صابونلرده دینامیت واردر مألنده بر جاسوسك وبردیکی خبر ، استانبولده دیکر بر جاسوسك فطوغراف جاملرنده قابل اشتعال مواد بولنوردیه سویلدیکی سوز اوزرینه بر مدت صابونلرله فوطوغراف جاملرینك دخولنی منع ایدن ، اجزاخانه‌لردن حیات بشر ایچون اك لزوملی ادویه‌یی — زهرایدر — دیه قالدیران، یاننده دولاشیرکن بر طور معصومانه ایله اوستنده روولور بولنان بر ماصه یه تقرب ایتدیکی ایچون بر قیز چوجغندن ، بر بیکدن قورقارق صوات قهرمانی ایله اوگوچجك مخلوقی ایاغنك آلته آلان ، خرقهٔ سعادت زیارتی ایچون سنه‌ده بر کره گیتمکه مجبور اولدیغی اسکی سرایه عزیمتندن بر آی اول « معروضات » قبول ایده مین ، اویقو او یوبه‌میان، قورقوسندن کندی کندینی قپادینی بیلدیزدن ،سرای محبسندن یکرمی سکزنه دیشاری چیقمایان ، یکرمی سکز بیك محافظ عسکرینك آره‌سنده تنزه‌ین بوقورقاق ، بو جبین آدمه جسور دیمك منطقی تزییف ، فکر انسانی‌یی تحقیر ایتمکدر .

بو سطرلری یازارکن تلغراف آژانسلری دنیانك هر طرفنه شو خبری ویریور !

یکرمی ۲۸ تموز — حکومت محلیه کوستنجه‌ده متمکن ترکلر آره‌سنده پادشاهك علیهنه اولەرق ترك جمعیت خفیه‌سنك بر شعبه‌سنی میدانه چیقاردی . تحری اولنان بر چوق خانه لرده اسلحهٔ حربیه ، روه‌لورلر ، فشنکلر ، مخابرات خفیه‌لر بولدی . بوندن صکره‌ده رومانیا حکومتی . کوستنجه لیمانه گلمش بر ترك واپورنده بر چوق صندقلر حین حاجتده یرینه قونمق اوزره اسلحهٔ حربیه‌پارچه‌لری ایله مالا مال ایدی .

جمعه سلاملغنده آتیلان بومبدن بر هفته‌صکره ظهور ایدن بو استحضارات اختلالیه گوستریورکه عثمانلیلر عبد الحمید علیهنه حرکته قرار ویرمشلر .

TEK-EŞİM ARŞİVİ

دنیانك اك جسور ، اك متین ملتلرندن اولان ترکلرك بو مقدمات اختلالی دوشونولدکجه تویلر اور یرمه‌مك قابل دکلدر .

بز بوراده عبد الحمید ثانی یه دیمشدك که : ماضیسی دهشتلی اولان بو ملتك سنه لردنبری ابراز ایتدیکی بو عجز وسکونه‌یك گوونه ! زیرا سونمش وولقانلرك تکرار طوتشدیغی گورلمشدر . بزینه بوراده عبد الحمیده تخت سلطنتی آرتق ترك ایتمسی چارهٔ نجات اوله‌رق توصیه ایتمشدك . مقدمهٔ وقوعات اقوالمزی تصدیق ایتمکه باشلادی . عبد الحمید آرتق بوش یره امید وخیاله دوشمسون ! زیرا سنه‌لردنبری بر بری اوزه‌رینه بیغیلوب طوران واثر دست جنایق اولان قتل عامار بوندن بویله تخت عثمانیده قالمسنه امکان براقمدی . فرقه‌مزك هر قول وفعلنه رهبر حس انسانیدر . اوحسی بر کره دها اثبات ایتمك استرز :

مقدمهٔ وقوعاتك صورت جریانه نظراً عبد الحمیدك اوزون مدت سلطنت ایتمسی آرتق احتمالك خارجنده کورینیور . بنه وقوعاتدن صورت استدلالمزه گوره عبد الحمید ایچون یگانه سلامت تخت سلطنتدن فراغتدر .

قیناز — پوتمکین

زرهلیسی

روسیه‌ده جارلرك تشکیل ایتدیکی قوهٔ استبدادیه ، چین دکزندن سیریایه قدر دهشتلی بر دشمن غالبك ، سبریادن قره دکزه قدر عظیم بر اختلال نوظهورك قارشوسنده بولنیور . پترسبورغده ، موسقوواده ، وارشوواده ، قرونشتادده ، سیواستو بولده ، اوده ساده اختلال بشقه‌بر طرزه ، بشقه‌بر شکله گیریور . اولدن شورادە بوراده آیری آیری پاطلایان بومبلر شمدی طوپلره ، اولدن ارباب ظلم و استبدادی هدف ایدن روه‌لورلر ، شمدی سلاح عسکری یه تحول ایتمکه باشلادی . اختلال ، اشخاص منفرده‌دن هیئت اجتماعیه‌یه انتقال ایدرکی گورینیور . اختلال « چارلغك » استبدادك ، ظلمك روسیه هیئت اجتماعیه‌سنده آچدیغی وانسان بیغینلرینك دوشدیکی اوچورومدن ، او اوچورومدن مستور سرائر اولان کوشه لرندن ، اعماق مظلمه سندن یوکسلوب چیقیور . موژیقلر ، دهادون افندیلرینك حیوانات ایله مبادله ایتدیکی اسرادن ایکن بوگون حقوق انسانیه‌یی وآرای عمومی‌یه مستندبر مجلس مشورتی استحصال ایچون فدای جان ایدییور ؛ وقتیله « عثمانلی قهرمانلری » دنیالر ایسه بوگون اك حقیر بر اطاعت ، اك ذلیل بر اسارت ایچنده محو اولوب گیدییورلر .

عادتا اشیا قیپلندن عد اولنان موژیقلری بوگون جانسپاران عدالت ، فدا کاران حریت عدادینه ادخال ایتمك معجزه‌سنی گوسترمکده در بیاپر میسکز ؟ نشریات ، نشریات مقادیه ! بوگون جارلرك سلطنت بی نهایه سنده گور دیکمز هیجانلر ، فکرلر ، املار ، اختلالار هپ نشریاتك اثریدر . سلطان قلوب اولان ادبیات تولستویك ، غورکینك قلمندن ارباب عرفانك قلبنه انتقال ایتدیکی کبی دیگر نشریات وطنپرورانه‌ده هر طرفدن آثار جلادتنی گوستریبور ؛ قاپریقه‌لره گیره‌رك عملیه‌ی ازن او عظیم ماکنه‌لری طوردریبور ، قیشله‌لره نفوذ ایده‌رك استبدادك سلاح قهریتی استبدادك علیهنه چویریبور ، دکز لرده زرهلیلره حکم ایدییور .

معلومدرکه هیچ برزمانده ، هیچ برملتك تاریخ اختلالنده گورلمه‌مش برصورتله اختلال ایدن « قیناز — پوتمکین » زرهلیسنی ضبط ویاغرق ایتمك ایچون روسیه‌نك قره دکیز دونتماسی اوده‌سه‌یه سوق او لنمشدی . قوجه بردونما حال اختلالده بولنان بر زرهلینك یانه بیله تقرب ایده میه‌رك کمال سرعتله گلدیکی ره ، سیواستو پوله رجعت ایلمشدی . ابتدا جهانی حیرتده براقان بوحالك سببی برایکی گون ایچنده آکلاشلدی . ضابطلرك جیبلرنده سیواستو پولده متشکل بر جمعیت حریتك نشریاتی ، افراد بحریه‌نك روحلرنده بونشریاتك آثاری گورلدی . دونتمایالکز مملکتلری تخریب ایدن طوپلرله دگل مملکتلری احیا ایدن فکر حریتله‌ده مجهز ایمش . بویله دلائل قطعیه ومادیه میداندە ایکن نشریاتك تأثری انکاره جرأت ایدن کیملردر ؟

بر بوحالی برده محیء دولت اولمق استعدادینی ابراز ایدن مدحت پاشایی عادی بر قاتل کبی ازمیردن آله‌رق عبدالحمیده قربان گتیرن وابورده‌کی ضابط نامنده حشراتی دوشوندکجه بنه بیلدیرملر ایدیور .

روسیه حکومتی « قیناز — پوتمکین » زرهلیسنك بو حرکتنی شخصی ، محلی بر عصیان وجنایت اوله رق گوسترمك استدی . حالبوکه پوتمکین زرهلیسنك نشر ایتدیکی زیرده‌کی کوچك بر اعلان نامه تعقیب ایلدیکی فکر ومقصدی قارئلرمزه تبیینه کفایت ایدر :

« مظلوم ومغدور اولان عمله وکویلی قرد- اشلریمز فکر ومقصدمزی آکلامیه‌رق عجبا بهر حرکتمزی قتل وسرقت وبزلری شایان نفرت ولعنت‌می عدایدرلر ؟ خیر ! بز ملتك قاتل وجلادی دگلز . اونلرك فداکار مدافعلریز . استدیگز شی مملکتمزده صلح وسعادتك تقرری ! بزه هیچ تعلقی اولمیان منچوری محاربهٔ ابلهانه‌سنه هان نهایت ویرلمسنی طلب ایدییورز . بلا تأخر آرای عمومیه‌یه مستند بر مجلس مبعوثانك تشکیلی خصوصنده مصرز . » پوتمکین زرهلیسی دنیاده یگانه بر خارقهٔ بحریه ، روسیه لیلرك احوال روحیه سندن بر نمونه ، مدافعهٔ حیات وطن خصوصنده حکومت حمیدیه نك خیانتنی گوستر بر وقعه در .

پوتمکین زرهلیسنك نزه عائد جهتی ، فکرلرك یتیشه میه جکی ، ذهنلرك استیعاب ایلیه‌میه جکی درجه‌لرده مدهشدر . ذهنلر نصل استیعاب ایده بیلسون که دونمادن آیریله‌رق قیرمزی بر علم اختلال ایله قره دکزده سرسری دولاشمغه باشلایان بر زرهلی اوت ! نك بر زرهلی دولت علیه‌نك حیاتنی مخاطره یه القا ایلسون ! قوجه بر سلطنتك پای تختی طوبه طوتلمق قورقوسیله صار صلسون ! دیمك که دولت علیه‌نك جهان ایچنده‌کی موقعی قره دکزده‌کی بر زرهلی یه مقاومت ایده میه جك بر حاله گلمش ! دولتی بو حاله کتیرنلر وبقای شخصیاری ایچون بقای ملتی بر زرهلینك غضب وحدتنه‌ویالطف وعاطفتنه‌ترك ایدنلر حالا اودولتك ، حالا اوملتك باشنده حکمدار اوله رق بولنسون . بوکابتون جهان ایچنده ، بتون تاریخ عالمده بر مثال یوقدر .

بوراده سلطان عبد العزیزك نامی نصل تقدیس ایله یاد اولنمسون که بوغازلری اك صوك اصولده اك مکمل طوپلرله تجهیز ایتمش ودکزلرده بر سطوت بحریهٔ عثمانیه وجوده گتورمشدی . عبد الحمید تخته چیقار چیقماز بو اسباب مدافعه‌یه ، بو قوهٔ بحریه‌یه دشمن کسلدی . طورمدی . دیکلنمدی برر برر هپسنی محو ایتدی . شمدی قره دکز ده کی بر زرهلی یه قارشو تتریبور ، تضرعلر ، استرحالر له یرلره قالنیور ، بحریه ناظرینی ارگلی‌یه گوندره‌رك زرهلی اورایه گلیرسه هر استدیگنی ویرمك ؛ هر استدیگنی یاپمق شرطیله بوغاز ایچنه گیرمه مسی ایچون یالواریور . دولت بو حاله دوشمش ؛ حیات ملت ، موجودیت وطن هر درلو اسباب مدفعه دن محروم ایدلمش ! استانبولده بر هیئت وکلا ، آوروپاده بوقدر سفراوار . عجبا بونلرنه دوشونیور ؟ جهانك نظر نفرتنه قارشو تظاهر ایدن خیانتلرینی تأویل ایچون اولسون برشیئه تشبث ایتمیه جکلرمی ؟ امثالی جهانده مشهود اولمیان بو وطن خائنلری حالا جزا گورمیه جکلرمی ؟ ...

تاریخلرده ابدی قاله‌جق بر آن وزمان ایچنده‌یز . قورتلمق امیدلرینك اك زیاده گورندیکی بو آن وزمان ایچنده حیات ملت صوك گونلرینه تقرب ایدییور . اویله بر آن وزمان که موجودیتمز ، ملیتمز ، حتی نسل وجنسمز بریاد حزین اوله‌رق تاریخلره انتقال ایتمك اوزره‌در . هر طرفده ساعت ایام وطنك وقت زوالنی چالمغه باشلادی . هر صنفده ، هر مسلکده ، هر صنعتده بولنان عثمانلیلرك تعیین ایده‌جکلری مبعوثلریله بربرده طوپلانملری اردولر - مزك ، عسکرلرمزك قوماندانلری ، ضابطلریله ، والده‌لرینی قورتارمق استیه‌ن قرداشلرکی اتحاد ایدملری . بر زرهلی یه قارشو وطنك حیاتی تهلکه‌یه گیر دیکنی گوردن صدر اعظملردن ، وکلادن ، رجالدن ، قوماندانلردن ، فریقلردن ، سفرادن بر ناموس وحمیت صاحبی یوقیدر ؟ . . . جمله مز غرضسز ، کینسز ، محشرده قدید اولمش وجود لریله بارگاه ذو الجلاله اعتلا ایتمك استیه‌نلرکی یك وجود ، یك امل اوله‌رق خلوص قلب ایله حضور

TÜRKİYE İŞ BANKASI

وطنده مصاحفهلر ، عهد وپیمانلر ایدهلم . روسیه‌نك شو حالنده وطنی محقق اولان محو وانقراضـدن قورتاریرز .

خلافت وئیمن

دنیا الت اوست اولیور . . . بك اوزون بر زماندن بری اقصای شرقده دوام‌ایدن قانلی غوغانك دنیانك دیگر طرفلرنده‌کی عکس ضربه‌لری ، بو صوك گونلرده زیاده‌لشدی : دیپلوماسی هلجه‌سنده اسکیدن آوروپا موازنه‌سی وشمدی دنیا موازنه‌سی دیدیکمز تعبیر ، بر وجود حقیقی‌یی ارائه ایدر : موازنه‌یی حصوله گتیرن قوتلرده تبدل اولدیغی ، عمومی بر بحران حاصل اولور . روسیه قوتی اکسیلمسیله ، انگلتره وآلمانیا ، ترکیا وفرانسه زیانه‌میدان آلدیلر . منفقتك یکلمه سیله ضعیف قالان فرانسه‌یه آلمانلرك دیش گوسترمه‌سی طبیعی گوریلسه‌بیله ترکلرك ازلی دشمنلری روسیه‌نك از یلمه‌سی ، جغرافی دوستلری انگلیزلرك علیهلرنده بولنمه‌سنه سبب اولمق غریب گلیر . لکن اصـلا اونودملامایدرکه نبات ، حیوان ، جمعیت . خلاصه هر موجود عضوی کندیسی ادامه ایچون دائمی تعرضه مجبوردر .

اوت ، انگلیزلر ترکیه‌یی روسیه‌یه قارشی محافظه‌یه چالیشرلر ؛ چونکه ترکیه‌نك روسیه آلته گچمه‌سی بریتانیا ایمپراطورلغی استحکامات خارجیه‌سندن بریسنك دشمن طرفندن ضبط ایدیلمه‌سی دیمکدر . فقط خارجی استحکام آراصره طوپلریی مدافعه ایده‌جکی مملکتك علیهنده استعماله قالقشسه فائده‌دن زیاده زیان ویرر .

دولت عثمانیه آراصره روسیه وآلمانیادن تلقینات آله‌رق ، انگلتره‌نك منافعنه مغایر حرکتده بولنیور : بو حرکتلر دن اك مهمی اسلام وخلافت اوزرینه مستند سیاستدر . دها عبد العزیز زمانلرنده بیله حکومت عثمانیه‌یه آغاتیفك «پان اسلامیزم» توصیه ایتدیکی حکایه ایدیلیور . بو بر طرفدن مملکت داخلنده‌کی اجناس وادیان مختلفه‌نك مزجیله عثمانلی حکومتی تشکیلی اساسنه مستند حریتپروران سیاستنه مقابله ایسه ، دیگر طرفدن‌ده اك چوق اسلام تبعه‌یه حاکم انگلیز دولتنه صیقینتیلر احداث ایلمکدر . روسیه‌دخی اون اونبش میلیون مسلمانه مالکدر ؛ لکن او زمانلر کندینك قدرت وشوکتنه و او زوللی مسلمانلرك جهل ومسکنتنه اوقدر امین ایدی که بو سیاستنك بر وقت اولوبده کندی علیهنه چویریله بیله‌جکنی اصلا خاطرینه گتیره‌مزدی . گچن بر قاچ سنه ظرفنده ایسه بو سیاست چارلردن آلمان قیصرینه گچمش گیدر : ویلهلمك ایوبی‌یه چانکلر قویمه‌سی ، سلاطین اسلامیه‌یی حمایه‌یه قالقیشماسی ، بغداد تیمور یولنه اوقدر اهمیت ویرمه‌سی بوکا دلائل اوله بیلیر ، صانیرم .

گنج آلمان ایمپراطورلغنك جهانگیرانه بر سیاست ، با خصوص دکر ومستعمرات سیاستی تقیینه قالقیشماسی ، برلین ولوندره اراسنی نقـدر اچدیغی میداندەدر ، بر زمانلر فرانسه ، دها صکره روسیه ایله رقابت دائمیه‌ده بولنان انگلتره ، شمدی قارشیسنده آلمانیایی بولیور ، اوته‌دنبری معلم وامبری عالم اسلام ، آبی ایله بالینه‌نك دوئللوسنده بیوك بر رول اویناییه‌جق دییوردی . مضاربلردن بریسی آبی برینه قارتال اولسه‌ده ، آی ایله بیلدیزك اهمیتی اکسلمز . ایکی اسلام حکمدارینك انگلیزدن زیاده آلمانیایه تمایللری ، والمان تأثیریله انگلیز تبعـه‌سی مسلمانلرك ، دولتلرندن صفو دیلمه‌یه چالشلماسی بیوك بریتانیایه عالم اسلام ایچون تصور ایتدیکی ضربهٔ عظیمه‌یی اوردیرمه بیلیر . هم بو اثناده ، زیرا ضربه سنه انگلی اوله بیله جك قوتلردن بریسی ، روسیه‌ده اکسیك .

اوته دنبری سویلنـیر ، طوریر : انگلیزلر هنده‌ده بر خلیفه نامزدلنگی بسلیورلر . کیمسه‌یه مجهول دگل که عربستانك مختلف طرفلرنده ایکیده برده ظهور ایدن اختلاللر ، قسماً دولت عثمانیه‌نك سوء اداره سندن متولد ایسه قسماً‌ده انگلتره‌نك تشویقاتی ثمره لریدر .

بك دهشتلی بر صورتده یمندن باشـلایوب شمدی عربستان شبه جزیره سنك بوتون جنوب غربیسنه یایلان عرب اختلالی انگلیزلرك مذکور حرکتلرینه باشـلانغج اولمسندن ، نتایج فعلیه سی پك آز اولمقله برابر گورلتیسی دنیایی قاپلایان خلافت سیاستنك آجی برعشی آرتق کماله ایرمش بولنمه سندن جداً قورقیله بیلیر .

شوندن بوندن

استانبوله غزته‌لرنده اوقودق :

« جانب سنی الجوانب حضرت پادشاهیدن اولاح تبعهٔ ملوکانه‌لری حقنده شرفصدور بیوریلان ارادات سنیهٔ بنده پرورانه‌دن طولای رومانیا سفیری رومانیا حکومتنك تشکراتنی عتبهٔ فلکمرتبهٔ حضرت شهریاری یه عرض وتقدیم ایلمشدر . »

غزته رومانیا حکومتنك تشکراتنی یازیبور ؛ لکن اولاح تبعه‌سی حقنده‌کی ارادەنك نه اولدیغنی ونصل صدور ایتدیکنی سویلمیور .

روم ایلی ولایتلرنده‌کی عثمانلی تبعه‌سی اولان روملره ، بلغارلره وصربلیلره کلیسا ومکتب امتیازی نامیله ویریلان مساعداتدن دولته‌نه قدرضرر گلدیکی ، او هردرلو تفتیش ومعاینه‌دن معاف طوتیلان مکتبلرك بر فساد واختلال اوجاغندن بشقه برشی اولمدیغی معلومدر .

انجق عبد الحمید برگون روملره ، ایرتسی گونی بلغارلره امتیاز ویرمرك واقوام عثمانیه اراسنه نفاق وحسد تخملری صاچه‌رق کندی منافع شخصیه‌سنی محافظه‌یه چالشدیغنـدن پادشاهك بو حال ومزاجندن هرکس استفاده ایدییور . اصل فنالی امتیاز اگر بلغار ایچون ایسه بلغار حکومتی ، صربلیلره ویریله‌جك ایسه صرب حکومتی واسطه‌سیله آلنیور . یعنی دونکی دوموز چوبانلری طرفندن دولتك امور داخلیه‌سنه سلمه السلام مداخله اولنیور .

رومانیا حکومتی استانبولده بلغارك بیله بوروسنی اوندیرمکده زحمت چکمدیگنی گورنجه اوده کندی جنسندن اولان اولاحلر ایچون بعض امتیازلر ایستدی ، امتیازدن بشقه روم ایلی‌ده شهبمز خفیه اکله دولاشان اوچ رومانیالی معلمنی توقیف ایدن قوماندانك‌ده عزل وتأدیبنی طلب ایتدی .

هر ایشی بوزینه گوزینه بولاشدیر دقدن صکره صورت ظاهرده تمیزلمکه قالقشمق عبد الحمیدك دائما عادتیدر . رومانیا حکومتنك مطالبنی‌ده گویا حقوق واستقلال دولتی مدافعه ایدییورمش گی گورنمك ایچون رده قالقشدی . رومانیا حکومتی دایاندی ؛ قرق سکز ساعتده جواب موافقت آله مازسهم قطع علاقه ایده‌رم دیدی . خنکار قورقدی ؛ اویزم اسکی اولاح بغدان ایالتنه مغلوب ورذیل اوله‌رق ایستنیان امتیازی ویردی .

اولاح تبعهٔ ملوکانه‌لری حقنده شرفصدور بیوریلان اراده ایشته بودر ،

***

پادشاه ملتی یا بدلابرینه قویه‌رق الداتمق ویا ملتك قیدسزلغنه ، سکوتنه باقه‌رق اگنمك ایستیور . هر ایکیسی‌ده ملت ایچون بر حقارت وبو کذب واستهزایه استانبول غزته‌لرینك آلت اولملری ایسه هم عیب وهم رذالتدر .

بو هفته گلن اقدامده ینه « سایهٔ انتظام وایهٔ حضرت خلافتپناه اعظمیده دونمای همایونك بر درجهٔ مکملیته ایصالی ایچون فرانسه انشائات بحریه دستگاهلرینه صوك سیستمده بر قرو وازور ایله طوربیدو اسقپوطلری سپارش وانشا ایتدیرلمسی خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ جناب پادشاهی شرفصدور بیورلدیغنی » اوقودق .

المانیانك کیل ، انگلتره‌نك آرمسترونغ ، ایتالیانك آنسالدو دستگاهلرینه حتی آمریقا یه بر چوق سفن حربیه سپارش اولندقدن بشقه ترسانهٔ عامره‌ده‌ده آنسالدو فابریقه‌سنك بحریه متعهدلری وعمله‌سی واسطه‌سیله زرهلی گمیلر انشاسنه قرار ویرلمشدر . بوکا دائر غزته‌لره بش آلتی سنه دنبری صحیفه‌لر دولیسی دعالر ، ثنالر یازلمشدی . نتیجه‌سی نه اولدی ؟ ایدیان گورلتولره ، ویریان پاره‌لره مقابل میدانه قونیلان اثر نه دن عبارتدر شاعر :

« غازهٔ عطار ایله گلمز عجوزه انتظام »

دییور . یاموق ایپلگیله تعمیر ایدیلن برقاچ کهنه گمی گوچ حال ایله مدللی پیشگاهنه واوراده بر خیلی زمان صولوق آلدیرلدقدن صکره قضامز . بلاسز کوپری ایچی مدیه‌لرینه مسکن اولمق اوزره چوروك خانه‌یه چکلدی . مادامکه گمیلرك دونوب دولاشوب گله‌جکلری یرینه اوراسی اوله‌جقمش اورادن هیچ چیقارلماسی دها خیرلی وبو مضایقه‌لی زمانده دها

TÜRK TARİH KURUMU

اداره‌لی اولمازمی ایدی ؟ نه ایسه ، بو لطف جلیل پادشاهی، بو اثر موفقیت شهنشاهی گچمشه عائددر؛ بز شمدی گله جکی ، یعنی فرانسه دستگاهلرینه اصارلنان گیلری دوشونه‌لم و بو سبارشك نه‌مقصده مبنی وقوعبولدیغی آرایه‌لم . غزته‌نك روایتنه گوره بو سبارشدن مقصد : « سایهٔ انتظامواية حضرت خلافتپناه اعظمیده دونمای همایونك بر درجهٔ مکملیته ایصالی » ایمش . یکرمی طقوز سنه‌لك بر دور سلطنتك کافهٔ افعالی وشمدی یه قدر یاپیلان بر قاچ گمینك حالی بو ادعانك هذیاندن بشقه برشی اولمدیغنی اثباته کافیدر .

ارمنی قتالنده منضرر اولان آمریقالی بر قاچ پروتستانه ویریله‌جك تضمیناتك اوزه‌رینی اورتمك ایچون آمریقایه زرهلی اصمار لازمشدی . هرشی آلمانیادن آلدیغی ایچون مغیر گورینن وبعض ایشده مشکلات چیقاران انگلتره‌یی تطییب مقصدیله اوراده ده بر ایکی گمی یاپدیرلمشدی . حاصل ایتالیادن، آلمانیادن هپ بویله برر مسئلهٔ خصوصیه وسیاسیه نتیجه‌سی اوله‌رق آلیش ویریش ایدلمشدی .

بو دفعه فرانسه‌ده ینه بحریه‌یه اصلا جهت تعلقی اولمیان بر ماده‌دن دولایی گمی اصمارلندی .

بودورك پاره سسایه سنده دوام ایلدیکی معلومدر . پادشاه گچنلرده بیوك بر استقراضه‌دها لزوم گوردی ؛ فرانسه‌دن وآلمانیادن بوز یکرمی میلیون فرانق آلمه قرار ویردی . بونك ایچون غایت فاحش ودولت حقنده صوك درجه مضر قارشیلقلر گوستردیگی حالده فرانسه ینه ناز ایتدی : پاره نك بر مقداریله دستگاهلریمزه بر قاچ گمی اصمارلانمازسه استقراضه راضی اوله‌مه‌یزدیدی .

ایشته فرانسه انشائات بحریه دستگاهلرینه سپارش اولنان قروواز وزرایله طوربیدو استیمبوطلری دونمای همایونك بر درجهٔ مکملیته ایصالی آرزوسیله دگل ، محضا بوز یکرمی میلیونی برآن اول آله گچیرمك غرضیله در .

***

گریددن الدیغمز مکتوبلرك برنده غایت حزین ودلخراش برفقره او قودق : حالا گریده فلان طابوره‌ك فلان بلوگك نفری ، او نباشیسی فلان او غلی فلان نامنه مکتوبلر گلیور مش !

ممالك عثمانیه اهالیسنك دنیادن تمامیله بیخبر ، بیوك بر غفلت ایچنده مضطر یشادیغی معلومدی ؛ فقط وقوفسزلغك بودرجه‌سی خیال وخاطره گلمزدی .

قصاب بیله ماندره‌دن قویونی صاتی ایله ، حسابله آلیور . ظالم حکومتك پنجهٔ قهرنده قربان اولان عسکرك نه صابیسی معلوم نه گیتدیگی بر .

برندن یوردندن آیریلان قهرمانلرك کیمی گرید دره لرینه آتیلمش ، کیمی یمن چولنه . آیلر . بیللر گچمش عیال واولادینه خبر ویرله مش ؛ شهدا روحنه برفاتحه‌جك او قونمش!

نان کور حکومت ، او قهرمانلرك آلی بوگرنده قالان ، سورینه‌ن چوجقلرینك قوری برسلام ایله اولسون گوکلرینی آلمامش ، او خشامامش .

زوالی یاوروجقلر بابالرینك گریده ، او زه‌ده وگیمك آلنده اولدیغنی بیلمدکلری گریده گوندر لدیگنی نصلسه بردفعه خبر آلمش ، اونکله قالمشلر .

بوگون گریده‌دوکیلن مکتوبلر ، بابام گریده ، قوجه‌م گریده ، آه او غلوم گریده ، عسکرده ندا ونار حسرتیله یانان جگرلرك کولیدر ، شرحه سیدر .

بودور نحوستك دگندیگی گون او بیللردنبری خلاجان ایچنده خبر بکله‌ین بدبختلر انتظارایتدکلری یگیتك وفاتیله گریدك ضیاعنی برآنده ایشیده‌جکلر .

بز بوخبرك دها اول دوییامسنی وعمومك سبب فلاکتی اولان خائندن اخذ ثار ایدلمسنی ایستردك ، لکن قدرك والده‌لر حقنده ینه بر لطف مخصوصی اولمی که او قره خبر لرك اعلانی عبد الحمیدك وفاتی مژده سیله وطنك کامران اوله جغی زمانه صاقلبور .

***

یونان رئیس وکلاسی موسیو دلی یانی‌نك مجلس مبعوثانه کیرکن قمار بازیر چانقین طرفندن قمایله جرح وتلف ایدلدیگنی بتون دنیانك غزته‌لری یازدی ، عاله اعلان ایتدی .

وکلادن وحکمدارلردن برینك مقتولاً وفاتی حقنده استانبول غزته‌لرینه برشی یازلمسی قطعیاً ممنوع اولدیغندن دلی یانی ایچون اقدام غزته‌سی اوچنجی صحیفه سنك کورتمه‌جك بریرینه : « یونانستان باش وکیلی موسیو دلی یانی نك وفات ایلدیگی آتنه‌دن آلنان تلغرافنامه لرده مذکور بولنمقده‌در . » عباره سندن بشقه برشی یازه‌مدی .

عبد الحمید غزته‌لرده کندیسنه‌دلی، قورقاق دینه جك اولورسه قزیور . حکمدارلر عاهنده الفاظ غلیظه استعمال ایدلمسنی منع ایدن قانونك جناح عاطفتنه صعینیور .

بردلسز آدمه دلسز دیمك حقارت صایلماز ، بلکه خطیب آتشزبان دیمك بر استهزایرینه کچر . دلسز آدم احاد ناسدن یعنی جمعیته قارشی وظائف ومسئولیت رسمیه‌سی اولمیان طاقدن ایسه اویله بر بیچارەنك حالنه آجیمق واعتراض ایتمامك ادب وانسانیته البت دها موافقدر . بونکله بر ابر بعض قصور واردرکه کیزلنه‌مز ؛ مثلا یکرمی طقوزسنه دنبری سرایدن دیشاری چیقمایان وغزته‌لره بر حکمدارك اولدیرلدیگنه دائر حرف واحد یازدیرمایان بر آدم حقنده دلی وقورقاق تعبیرلرینی قوللانمامقله او آدمك عقللی وجسور اولدیغنی آکلاشیلماز . اوتعبیرلرك استعمالنی منع ایتمی ودلی یانی اسمنی بیله دیلی یانی صورتنده یازدیرمسی عقللی اولمدیغنه دلالت ایدن افعالدندر .

بر مجنونك حکمدارلغی وخلیفه‌لگی ایسه شرعاً وسیاسةً جائز دکلدر .

حوادث داخلیه

استانبولدن

ولی عهد سلطنت شوکتلو رشاد افندی حضرتلرینك خسته اولدقلرینه دائر آوروپا غزته‌لرنده مندرج تلغرافلر ، واهالی بیننده شیوع بولان خبرلر اوزرینه غزته‌مزه اشعار ایتمك ایچون تحقیقاته ابتدار ایتدم. نتیجهٔ تحقیقاتم موجب شادی ومسرتدر . زیرا ولی عهد ملك سیرتك صحتی بر کمالدر . بو خسته‌لق حوادثنك سرای طرفندن اشاعه اولندیغی تحقق ایتدی. بو اشاعه‌نك اسبابی بك شبهه لی وحق فجیع بر فکره مستندر . یقینده‌مه بو خصوصه دائر حوادث مهمه یازاجغم .

— یمنه مختاریت ویرلمك اوزره‌در .

— ایکنجی وارث مشروع سلطنت ، شهزادهٔ عالی خصلت دولتلو نجابتلو یوسف عز الدین افندی حضرتلرینك اطرفنده بولنان ذوات نی اولنمقده‌در بونلرك بی گناه اولدقلرینی بیانه بیله حاجت گوره‌م.

— قره دکرده طولاشان بو تمکین زرهایسنه قارشی بوراده ایدیلان تلاش واندیشه عبد الحمیدك وحکومتنك خیانتنی خلقك نظرنده اشکار وواضح بر حالده میدانه چیقاردی ، مگر قره دکر بوغازی برزرهلی یه بیله مقاومت ایده میه‌جك حالده ایمش. تجاوز وقوعنده مدافعه احتمالنه قارشو پلنك دریا طوربیدو گچری ایله دیگر بر طوربیدو قره دکر بوغازی اوکنده نوبت بکلمکده ایدی . مؤخراً بو تمکین زرهایسنك کوستنجه‌ده رومانیا حکومتنه تسلیم اولندیغی خبری گله‌رك سرای نفس آلدی .

***

تأسف عظیم

دیار مصرك مفتیسی شیخ محمد عبده‌نك اسکندریه‌ده وفاتنی کمال تأسفله خبر آلدق.

مرحوم مشار الیه مکتسبات علمیه‌سیله یالکز دیار مصرك دگل بتون بلاد اسلامك شیخی عد اولنمغه سزادر . اللی بشنجی سنه سنی تجاوز ایدن عمرینی تتبع آثاره ، تدقیقات علمیه‌یه ، تحری حقیقته حصر ایتمشدی . افکار منوره‌سی ظلام جهل ایچنده قلان افریقایی ودیگر ممالك اسلامیه‌یی تنویر واحیا ایتمك ایدی. اوروپانك الك مشهور علمای، مشار الیهك علوم وادبیات اسلامیه‌یه عائد فکرلرندن مستفید اولوردی. خیر الناس ایدی . آثار محترمه‌سی لسانمزه ترجمه اولنسه استفادهٔ عمومیه‌یی موجب اولور .

وا اسفا که بر زماندنبری عالم اسلامیت شیخ محمد عبده گبی علمایتشدیره‌میور . اسلامك باشنده بولنان حکمداران ورؤسا جهلادن اولدقلری ایچون علمی تکریم دگل ، ریا ودنائتی تشجیع ایدییورلر. بو رؤسای اسلامك محروم اولدقلری علم وادبه کین وحسدلری واردینله بیلیر . هر حالده شیخ محمد عبده‌نك وفاتی عالم اسلامیت ومعرفت ایچون بر ضیاع الیم وعظیمدر .

مصرده طبع اولنمشدر

TEK FESLI YAKEI